

4. Лукьянов В. В. Состав и квалификация дорожно-транспортных преступлений и административных правонарушений: специальные вопросы уголовного и административного права [монография] / В. В. Лукьянов. – М.: Дашков и Ко, 2003. – 44 с.

5. Коробеев А. И. Транспортные преступления / А. И. Коробеев. – СПб.: Юридический центр-Пресс, 2003. – 406 с.

6. Федорченко М. В. Нарушение правил дорожного движения и эксплуатации транспортных средств: уголовно-правовой и криминологический аспекты: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Федорченко Мария Вадимовна. – Н. Новгород, 2004. – 210 с.

УДК 343.346 (043.2)

Меланич М. М., студентка,
Інститут кримінальної юстиції,
Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса
Науковий керівник: Степаненко О. В., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Збільшення потужності та швидкості руху транспортних засобів, їх кількості, що має важливе значення для розвитку суспільства, викликає і негативні явища, оскільки більш тяжкими стають негативні наслідки автотранспортних ситуацій. Дорожньо-транспортні пригоди, що несуть за собою загибель однієї або декількох осіб, мають широкий резонанс, проте особи, які вчиняють такі правопорушення, не завжди отримують доцільне покарання [1].

В КК України відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту (ст. 286) диференціюється лише залежно від виду і тяжкості шкоди. Однак, застосування норм ст. 286 КК України в нинішній редакції бажаного ефекту не дає.

В даному аспекті слід звернути уваги на статистичні дані щодо вчиненого злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Так, відповідно до даних Єдиного звіту про кримінальні правопорушення Генеральної прокуратури України за січень-листопад 2015 року у Єдиному реєстрі досудових розслідувань зареєстровано 9939 кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 286 КК України та 1880 за ч. 2, 3 ст. 286 КК України, за січень-квітень 2016 року – 4339 за ч. 1 ст. 286 КК України та 637 за ч. 2, 3 ст. 286 КК України [2]. Зазначені статистичні дані свідчать про стабільно високу кількість вчинення

аналізованих злочинів, а отже про неефективність засобів їх попередження.

Тому законодавець прийшов до висновку про створення нового законопроекту України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами)». Вказаним законопроектом пропонується внести зміни до ст. 286 КК України щодо посилення відповідальності водіїв за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами та внести відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів, лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що спричинило: потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження (передбачено карати обмеженням волі на строк до чотирьох років, або позбавленням волі на строк до 3 років з конфіскацією транспортного засобу або без такої; якщо за кермом перебував не власник ТЗ, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до п'яти років); смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження (передбачено карати позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією транспортного засобу або без такої; якщо за кермом перебував не власник ТЗ, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до восьми років); загибель кількох осіб (передбачено карати позбавленням волі на строк від 10 до 15 років з конфіскацією транспортного засобу або без такої; якщо за кермом перебував не власник ТЗ, з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк до десяти років) [3, с. 78-80].

Чинний КК України зазначає стан алкогольного сп'яніння як обтяжуючу обставину, яка не впливає на кваліфікацію злочину. Тому даний проект закону пропонує доповнити чинний КК України новою статтею 286-1 «Керування транспортними засобами особами, які перебувають у стані середнього, сильного, важкого та умовно-смертельного ступеню алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під таким впливом відповідних лікарських препаратів, а також відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження

відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння», у якій передбачити поступове посилення відповідальності при збільшенні ступеню алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння водія [4].

Стаття 286-1 КК України встановлюватиме покарання за загибель людей на дорогах з вини п'яних водіїв, передбачивши верхню межу покарання у вигляді 15 років ув'язнення за загибель однієї особи, а за смерть двох і більше осіб – довічне ув'язнення, взамін на положення ч. 3 ст. 286 КК України – за спричинення смерті декільком особам від 5 до 10 років позбавлення волі.

Викладені положення йдуть у розрізі із сучасними реаліями кримінального права в Європі та викликають зауваження і критику. Так, на сьогодні залишаються не визнаними Україною як обов'язкові такі міжнародні документи у сфері кримінального права, як – Конвенція про покарання за дорожньо-транспортні злочинні діяння і Конвенція про міжнародні наслідки позбавлення права керування автотранспортними засобами, що могло б змінити ситуацію. Проте вважається, що запропоновані зміни є украй необхідними, соціально значущими і зумовлять покращення ситуації, що склалася на дорогах України сьогодні.

Література

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо порушення правил безпеки дорожнього руху» від 20 жовтня 2015 р. № 3347 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56856

2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112173&libid=100820&c=edit&c=f

3. Матвійчук Я. В. Щодо відповідальності за керування водієм транспортним засобом в стані сп'яніння / Я. В. Матвійчук // Проблеми підвищення ефективності державного управління в правоохоронній діяльності: зб. матер. наук.-теорет. конф. – К.: Акад. управління МВС, 2006. – С. 78-80.

4. Проект Закону про доповнення Кримінального кодексу України статтею 266-1 (керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають в стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1c1.rada.gov.ua/pts/zweb2/webproc4_1?pf3511=45779